

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Literatura judaizmu okresu międzytestamentalnego
Prowadzący	dr hab., prof. ucz. Waldemar Linke
Wydział	Wydział Teologiczny
Kierunek	Specjalistyczne Studia Teologiczne
Poziom studiów	studia drugiego stopnia (magisterskie)
Profil studiów	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Moduł specjalnościowy	teologia systematyczna
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	nauki teologiczne
Obowiązuje od roku akademickiego	2025/2026
Rok studiów	1
Semestr	1
Język wykładowy	polski
Status przedmiotu (<i>obowiązkowy, do wyboru</i>)	Do wyboru
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (<i>symbole</i>)	STL_W01; STL_W03; STL_W03; STL_U02; STL_U03; STL_K01; STL_K04
Rodzaj zajęć (<i>wybór z listy*</i>)	Wykład
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	4
Wymagania wstępne	
Opis i cele przedmiotu Literatura judaizmu okresu międzytestamentalnego	Celem wykładu jest wprowadzenie studentów w problematykę powstawania i oddziaływania literatury religijnej w judaizmie okresu między upadkiem Imperium Achemenidów a zburzeniem Świątyni Jerozolimskiej przez Rzymian. Jest to bardzo obszerna literatura, co obrazują edycje najważniejszych choćby tekstów (najbardziej reprezentatywna: James Charlesworth, Old Testament Pseudepigrapha, tt. 1-2). Całościowa prezentacja tych tekstów w ramach semestralnego kursu jest możliwa tylko w bardzo sumarycznej formie. Jest to literatura bardzo zróżnicowana formalnie, treściowo, teologicznie i ideologicznie. Wykład więc, aby zejść do poziomu pogłębionej analizy tekstów, skoncentruje się na judaistycznej apokaliptyce. Wybór taki podyktowany jest tym, że apokaliptyka odegrała istotną rolę w kształtowaniu się zarówno judaizmu rabinackiego, jak też chrześcijaństwa. W wykładzie zostaną więc przedstawione zarówno poszczególne

	teksty apokaliptyczne judaizmu, jak też pewna ciągłość i historyczna zmienność apokaliptyki.
--	--

Treści programowe

Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
1. Okres międzytestamentalny: zakres i charakterystyka.	2
2. Literatura okresu międzytestamentalnego: główne kategorie i główne dzieła.	4
3. Apokaliptyka: fenomen judaistyczny?	2
4. Tradycja henochiczna (Hen et, inne warianty księgi Henocha)	4
5. Księga Jubileuszów	4
6. IV Księga Ezdrasza	2
7. Apokalipsa Barucha	2
8. Apokalipsa Abrahama	2
9. III Księga Sybillińska	2
10. Apokalipsa Adama	2
11. Apokalipsa Eliasza	2
12. Apokalipsa Daniela	2
Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Kategoria efektu (W, U, K)	<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się (co ogólnie absolwent po tych studiach będzie wiedział i umiał)	Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się (wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt) (co konkretnie student po tym przedmiocie będzie wiedział i umiał)	Sposoby <u>weryfikacji</u> efektów uczenia się (np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy...)
STL_W01	ma pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej teologii, w szczególności w zakresie studiowanej specjalności teologicznej; jest w stanie rozwijać tę wiedzę i twórczo stosować ją w działalności edukacyjnej i środowiskowej	student zna podstawowe kategorie tekstów, które składają się na blok opisywany jako judaistyczna literatura okresu międzytestamentalnego oraz potrafi odnosić tę wiedzę do analizy współczesności.	Praca na koniec semestru.
STL_W02	zna zaawansowaną terminologię biblijną i teologiczną oraz jej korzenie grecko-łacińskie	student zna terminologię teologiczną, zwłaszcza odnoszącą się do eschatologii, soteriologii, apokaliptyki i potrafi zdefiniować te pojęcia w języku współczesnym.	Praca na koniec semestru.
STL_W03	ma uporządkowaną i pogłębioną wiedzę, obejmującą teorie i metody studiowanej specjalizacji teologicznej	student zna metody historyczne, literackie i teologiczne potrzebne do studiowania tekstów należących do korpusu judaistycznej literatury międzytestamentalnej	Praca na koniec semestru.
STL_U02	umie zdobywać wiedzę i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować autonomiczne działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własnym rozwojem osobowym i karierą zawodową	student potrafi korzystać z opracowań historycznych, antropologiczno-kulturowych i literackich poszerzających wiedzę i podnoszących zdolność do rozumienia judaistycznej literatury międzytestamentalnej	Praca na koniec semestru.
STL_U03	posiada umiejętność interpretowania źródeł istotnych dla badań biblijnych i teologicznych, z wykorzystaniem tekstów obcojęzycznych	student potrafi dokonywać analizy formalnej i treściowej tekstów źródłowych, student zna tło historyczne użyteczne w interpretacji literatury międzytestamentalnej	Praca na koniec semestru.

STL_K01	ma krytyczną świadomość poziomu własnej dojrzałości osobowej, nabytej wiedzy i umiejętności	student potrafi wykorzystać nabytą wiedzę do kształtowania własnego sposobu rozumienia rzeczywistości i uczestniczenia w niej, które odwołuje się do wartości odwołujących się do motywacji eschatologicznych	Praca na koniec semestru.
STL_K04	potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania i potrafi przewidywać wielokierunkowe skutki swojej działalności	student potrafi wskazać, jak literatura apokaliptyczna wpływała na poglądy i zaangażowania społeczne czytelników oraz umie dokonać krytycznej analizy wykorzystywania motywów eschatologicznych we współczesnych dyskursach religijnych i politycznych	Praca na koniec semestru.

Metody dydaktyczne

(dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się)

	Wykład przekazujący podstawową wiedzę o kulcie maryjnym i jego ośrodkach.	
	Studium materiałów źródłowych (dokumenty kościelne dotyczące kultu maryjnego).	
	Dyskusja w czasie zajęć i konsultacji.	

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach udział w zaliczeniach poza zajęciami udział w konsultacjach	30	30 godzin, 1,5 punktu ETCS
	udział w zajęciach udział w zaliczeniach poza zajęciami udział w konsultacjach		
	udział w zajęciach udział w zaliczeniach poza zajęciami udział w konsultacjach		
praca własna	przygotowanie do zajęć (czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)	15	30 godzin, 1,5 punktu ETCS
	przygotowanie do zaliczenia (np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)	15	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Na ocenę końcową składają się:

- 70% - praca zaliczeniowa
- 30% - aktywny udział w dyskusji i w zajęciach; nie więcej niż 20% nieobecności nieusprawiedliwionych.

Kryteria oceny pracy zaliczeniowej na koniec semestru:

Ocena bardzo dobra (5): student biegle posługuje się terminologią związaną z literaturą międzytestamentalną, zna bardzo dobrze historię literatury międzytestamentalnej ze szczególnym uwzględnieniem apokaliptyki, potrafi kreatywnie operować posiadaną wiedzą w prezentacji tych tekstów.

Ocena dobra (4): student poprawnie posługuje się terminologią związaną z literaturą międzytestamentalną, zna w stopniu więcej niż podstawowym historię literatury międzytestamentalnej ze szczególnym uwzględnieniem apokaliptyki, potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę w prezentacji poszczególnych tekstów.

Ocena dostateczna (3): student zna podstawowe terminy związane z literaturą międzytestamentalną, zna przynajmniej w podstawowym zarysie historię literatury międzytestamentalnej ze szczególnym uwzględnieniem apokaliptyki, potrafi odtwórczo operować posiadaną wiedzą w prezentacji poszczególnych tekstów.

Ocena niedostateczna (2): student nie zna nawet podstawowych terminów związanych z literaturą międzytestamentalną, nie zna nawet w podstawowym zarysie historii literatury

międzytestamentalnej, nie potrafi nawet odtwórczo operować posiadaną wiedzą w prezentacji poszczególnych tekstów.

Literatura obowiązkowa

	Stanisław Mędała, <i>Wprowadzenie do literatury międzytestamentalnej</i> , Kraków: The Enigma Press 1994.
	Marek Parchem, „Wprowadzenie do apokaliptyki”. W: Marek Parchem (red.), <i>Pisma apokaliptyczne i testamenty</i> , Kraków: The Enigma Press 2010, s. 21-114.

Literatura uzupełniająca

	James C. VanderKam, <i>Wprowadzenie do wczesnego judaizmu</i> , tłum. P. Krupczyński, Warszawa: Cyklady 2006
	Norman Cohn, <i>Kosmos, chaos i świat przyszły</i> . Starożytne źródła wierzeń apokaliptycznych, tłum. A. Kurowska-Mitas, Kraków: WUJ 2006.
	Jerzy Ciecieląg, <i>Żydzi w okresie Drugiej Świątyni 538 przed Chr.-70 po Chr.</i> , Kraków: Universitas 2011.

* lista rodzajów zajęć

- ☐ ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ☐ ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- ☐ lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- ☐ wykład kierunkowy
- ☒ wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- ☐ seminarium dyplomowe
(sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- ☐ pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
(zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)